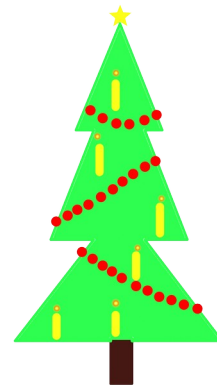

VÁNOCE

Vánoční zvyky a tradice

Jmelí

Lidé si jeho zelené, postříbřené či pozlacené snítky nejčastěji připevňují na lustr, případně nad dveře. Zřejmě proto, že pod zavěšeným jmelím má muž právo políbit jakoukoli dívku či ženu. Nebo proto, že „kdo se pod jmelím políbí, druhému se zalíbí“ a jejich láska bude po způsobu jmelí věčně zelená. Každopádně darované jmelí nosí štěstí, a tak se při vánočních návštěvách hodí s sebou snítku přinést.

Kapr

Pojídání ryb k štedrovečerní večeři zde nebylo vždy. Ryby se na stolech našich předků v tento den prakticky nevyskytovaly. Jedly se především polévky a luštěninová jídla. Například hrách, hrachová polévka či "pučálka," což je jídlo z naklíčeného hrachu. Zaručovala prý strážníkům hojnost na celý příští rok. Dále jste na stolech mohli vidět houbové omáčky, čočku, kubu, sušené a vařené ovoce, krupičné a kukuřičné kaše polité medem nebo sirupem. Kapr se na vánoční stoly v hojné míře dostal za dob Rožumberků, především jako jídlo pro chudé. Dnes je v leckteré rodině neodmyslitelnou součástí vánočního stolu. Ale i on začíná být na ústupu. Stále častěji je vytlačován sumci, štikami, pstruhy, ale také lososem a nebo i mořskými rybami či plody moře.

Štěstíčka

Na malé papírky se napíše zpravidla jednoslovná hesla (štěstí, zdraví, bohatství, svatba, dítě atd.) a ty se vloží do nádoby. Stolovníci pak po večeři losují. Převládají samozřejmě pozitivní hesla, negativním doporučují se vyhnout. Použité heslo se vrací do nádoby zpět, aby další losující si mohl vytáhnout svou budoucnost z plné škály osudu.

Zlaté prasátko

Při zmínce o zlatém prasátku si v dnešní době snad každý vybaví malou holčičku v jedné známé reklamě a její: "Ne, nemusím, já už ho vidím ...".

Jedná se o tradici, kdy se tvrdí, že pokud vydržíte celý Štědrý den se postit, večer se vám zjeví zlaté prasátko, které vám zaručí hojnost a dobrou úrodu na celý příští rok. Zřejmě proto, že zajišťování úrody už nebývá nejvyšší prioritou našich domácností, tak se také málokomu podaří zahlédnout stín zlatého prasátka, jak běží po stěně či stropu místnosti.

Štědrovečerní magie

Nikdy jindy se v českých domácnostech tolik nečaruje, jako právě na Štědrý večer. Přes den nesmíte zametat a vynášet z domu odpadky a smetí, protože byste si vynesli štěstí. Při samotné večeři počet strážníků musí být vždy sudý, pokud není, dává se talíř navíc pro nečekaného hosta. Pod talíř se pokládají rybí šupinky, které si pak každý dá do své peněženky a ty zajistí dostatek financí na celý příští rok. A také se nesmí zapomenout, že se od svátečního stolu nesmí vstávat a odcházet až do skončení večeře. Protože kdo to udělá, ten se už příštích Vánoc nedožije.

Rozkrojené jablíčko

Po štědrovečerní večeři si každý může rozkrojit jablko napříč, tedy kolmo na stopku. Kdo ve svém jablku nalezne hvězdičku ze zdravých jader, může být spokojen. V příštím roce ho čeká zdraví a štěstí. Pokud je jádřinec červavý, lze se nadít nemoci. A když místo hvězdičky jsou jádérka uspořádána do tvaru křížku, hrozí nejhorší. Osudu lze napomoci výběrem zdravého, velkého jablka. Podobnou informaci jako jablka ukrývají i vlašské ořechy. Kdo ve čtyřech nalezne zdravá jádra, bude zdravý celý rok.

Třesení stromkem

Tedy nikoliv vaším vánočním stromkem, ale nejčastěji mladou jabloní či zlatým deštěm na zahradě. Děvče si vyběhlo po večeři na zahradu, zatřáslu stromkem a odkud se první ozval pes, odtud měl přijít slečně ženich. Tedy přímo z toho domu, či alespoň z onoho směru.

Rozkvetlá Barborka

Svobodná dívka si na svátek sv. Barbory utrhne větvíčku třešně nebo zlatého deště. Pokud jí snítka rozkvetne do Štědrého dne, do roka se vdá.